

Artikel DN 2010-09-13

Enormt välståndsllyft gav enorma klyftor

PEKING. Kina har förmått lyfta fler invånare ur fattigdom än något annat land under de 30 år som gått sedan landet startade ekonomiska reformer och öppnade sig mot omvärlden.

Det gäller hundratals miljoner människor, och det räcker att ta en promenad i Peking, Shanghai eller någon annan storstad längs landets östkust för att inse att i Kina finns numera kvarter som är lika rika som rika kvarter i europeiska huvudstäder.

Samtidigt finns det fortfarande på landsbygden i centrala och västra Kina byar som är lika fattiga som många byar i Afrika.

När den dåvarande ledaren Deng Xiaoping i december 1978 förklarade att Kina skulle ändra riktning och öppna för kapitalism förutsåg han att systemet skulle förändra landet totalt. Några måste få bli rika först, sa Deng, som för att i förväg dämpa folkets väntade reaktioner på hur olika rikedomarna skulle fördelas.

Sedan dess har den ekonomiska utvecklingen slagit världen med häpnad. Under de senaste tio åren har Kinas BNP mer än trefaldigats och landet går i år om Japan som världens näst största ekonomi.

Landets snabba ekonomiska utveckling är vad som efter 30 år också droppat ned på bönderna. Ett par hundra miljoner invånare, skrivna på landsbygden, arbetar nu i storstäderna som byggarbetare och i serviceyrken. Där har de möjlighet att tjäna mer än om de stannat kvar för att bruka jorden eller tagit ströjobb hemmavid.

Under de senaste sex åren har efterfrågan på arbetskraft i städerna vuxit och det syns på löneutvecklingen för migrantarbetarna. År 2004 låg deras löner på mellan 300 och 600 yuan i månaden, i dag har de ökat till mellan 1.200 och 1.500.

Därtill har den kinesiska ledningen under olika tioårsperioder haft olika fokus för fattigdomsbekämpning. Det första årtiondet efter kursändringen inriktades på att alla invånare skulle ha mat på bordet. Decenniet därefter koncentrerades på att öka inkomsterna för de fattiga på landsbygden i utvalda kommuner och i den senaste fasen har mycket kraft lagts på att förbättra infrastruktur, sanitära förhållanden och utbildning.

Hur stor andel av befolkningen som är fattig beror på definitionen av fattigdom. Enligt landets egen fattigdomsgräns, 1.300 yuan om året (cirka fyra kronor om dagen), räknas numera endast 40 miljoner invånare dit. Enligt Världsbankens definition 1,25 amerikanska dollar per dag (cirka 10 kronor) är fortfarande 250 miljoner kineser fattiga. Och sätts gränsen i stället vid två dollar om dagen skulle gruppen omfatta ytterligare flera hundra miljoner invånare.

Klart är att den kinesiska gränsen för vem som ska räknas som fattig är extremt lågt satt.

”Om regeringen höjer fattigdomsgränsen skulle det bli svårt för den att förklara varför antalet fattiga i landet har ökat efter 30 års ansträngningar” skrev tidningen Southern Weekly i en kommentar, senast Världsbankens statistik presenterades.

Det är stor skillnad på inkomsterna i stad och på landsbygd. År 2009 tjänade en stadsbo i Kina i genomsnitt 3,4 gånger mer än en landsortsbo, enligt Kinas nationella statistikbyrå – 17.175 yuan (cirka 19.000 svenska kronor) i staden mot 5.153 yuan per landsortsinvånare.

Trots att mycket gjorts står Kina inför fortsatt stora utmaningar. Fattigdomen syns mest i de geografiska och sociala ytterområdena. I västra Kina i torra, karga provinser, men även i centrala tätbefolkade provinser som Henan och Anhui, där bönder, särskilt de som bor i bergstrakter med mager jord, ännu endast tjänar några hundra yuan om året.

Socialt syns fattigdomen ofta hos minoritetsbefolkningar (i till exempel Yunnan och Guizhou) som inte tjänat lika mycket på landets snabba utveckling.

I en kampanj uppmanas invånare som bor i bergstrakter att flytta från orten för att få lättare att försörja sig.

Samtidigt är invånarna som flyttar känsliga för förändringar i den allmänna konjunkturen. De har ingen åkermark att återvända till. Också hushåll som haft bra inkomster och sparat kapital kan snabbt bli utblottade om någon i familjen drabbas av sjukdom. Sjukvårdskostnader är en vanlig anledning till fattigdom i Kina.

En tämligen enkel operation kan kosta tre årslöner. Och i en undersökning fastslås att trots att bara sju procent av landsbygdsbefolkningen räknades som fattig så befann sig över 30 procent av hushållen där i en sådan situation att de riskerade att råka illa ut.